

Getsemane:

Lessen van Jezus in de tuin van tranen

Er wordt gezegd dat de ware gestalte van een persoon wordt gemeten in het uur van de beproeving. Hoe we lijden onder ogen zien, onthult de diepten van onze geest en ziel. En het is in Getsemane dat Jezus een van de hoogtepunten van Zijn leven bereikt: Zijn houding, Zijn reacties en Zijn gebed tot de Vader vormen een waarachtig voorbeeld voor ons in de donkere nacht van beproeving. Als Jezus ons op de “preekstoel van het kruis” [“De Zeven Woorden”](#) achterliet, liet Hij ons **in Getsemane** ook **een gedenkwaardige preek van eeuwige waarde** na.

Die lange uren van pijn geven ons een beeld vol licht en schaduw, **emoties van de dood** en **levenslessen**. De strijd is hevig en de contrasten zijn constant. We worden geconfronteerd met een gebeurtenis van grote emotionele en geestelijke intensiteit. Het mislukte gebed van de apostelen en het vurige gebed van Jezus schetsen een situatie waarmee we ons in zekere zin allemaal identificeren. Er was slechts één Gethsemane in de geschiedenis, onherhaalbaar; maar elke gelovige zal zijn “kleine Getsemane” in zijn leven doormaken, situaties van beproeving, verleiding en gevaar waarin beslissende strijden voor ons geloof worden geleverd.

1. Emoties van de dood

«Mijn ziel is zeer bedroefd, tot stervens toe» (Marcus 14:34).

Als we bedenken hoe Jezus omging met Zijn afschuwelijke dood, worden we in de eerste plaats getroffen door Zijn emoties. De nacht voor Zijn martelaarschap was lang, heel lang. De gebeurtenissen die voor Hem lagen, stortten Hem in een staat van diepe angst. Het zou ook nacht worden in Zijn ziel. Waarom?

Het was niet alleen de angst voor een fysiek en psychologisch wrede dood. De duisternis van die nacht lag op een dieper niveau. Er moest een intense geestelijke strijd worden geleverd. Niet alleen werd Zijn fysieke en emotionele moed op de proef gesteld, maar ook Zijn volledige aanvaarding en onderwerping aan de wil van Zijn Vader. De reden voor Zijn leven stond op het spel. Het beslissende uur was aangebroken.

Bloed, zweet en tranen: de donkere nacht van de ziel

«En Hij werd dodelijk beangst en bad des te vuriger. En zijn zweet werd als bloeddruppels, die op de aarde vielen» (Lucas 22:44).

Jezus' eigen beschrijving van Zijn gevoelens is diep ontroerend: «En Hij nam Petrus en Jakobus en Johannes mede. En Hij begon zeer ontsteld en beangst te

worden, en Hij zeide tot hen: Mijn ziel is zeer bedroefd, tot stervens toe; blijft hier en waakt» (Mar. 14:33-34).

De oorspronkelijke tekst (zie ook Mat. 26:37-40) onthult een toenemende emotionele intensiteit van angst tot doodsdroefheid. In de woorden van de geleerde Edersheim: “In toenemende mate, bij elke stap voorwaarts, werd Hij ‘droevig’, ‘vol van smart’, ‘pijnlijk verbaasd’ en troosteloos”¹. Dit laatste woord lijkt te duiden op extreme eenzaamheid, verlatenheid en troosteloosheid.

Lucas geeft ons, vanuit zijn medische kennis, een betekenisvol detail van het onheilspellende moment: «En Hij werd dodelijk beangst en bad des te vuriger. En Zijn zweet werd als bloeddruppels, die op de aarde vielen». De geneeskunde legt uit dat, in een staat van zeer intense stress, het bloed uit de kleine bloedvaten, de haarvaten, kan komen en microbloedingen als druppels kan veroorzaken. Jezus' zweet vermengd met bloed markeert het hoogtepunt van die nacht van «smekingen, sterk geroep en tranen» (Heb. 5:7) en onthult ons met aangrijpende rauwheid de intensiteit van de strijd die Hij voerde.

Een diep begrip van deze emoties van de dood kan niemand onverschillig laten. Het brengt ons ertoe om te huilen en Jezus met diepe dankbaarheid lief te hebben.

2. Levenslessen

In die nacht van pijn waren er echter niet alleen *buitengewone emoties*, er waren ook *gedenkwaardige lessen*. Grote beproevingen brengen meestal grote lessen voort, omdat God een specialist is in het omzetten van onze tegenslagen in kansen.

Zoals we in het begin al aangaven, hield Jezus ons in Getsemane een gedenkwaardige preek. Net als aan het kruis was het een boodschap van weinig woorden, voornamelijk gebaseerd op Zijn houding en Zijn reacties, op wat Hij deed en wat Hij vermeed te doen. Het lichtgevende karakter van Jezus straalt helder in Getsemane. Wat een groot contrast tussen de duisternis van die nacht en het stralende licht van Zijn Persoon!

We zien twee lessen die voortkomen uit twee gebeden: het mislukte gebed van de apostelen en het gebed van Jezus, een model van aanvaarding van de wil van de Vader.

¹ Alfred Edersheim, *The Life and Times of Jesus the Messiah*, Book V, CHAPTER XII. GETHSEMANE. “Increasingly, with every step forward, He became ‘sorrowful’, ‘full of sorrow’, ‘sore amazed’, and ‘desolate’”.

Een mislukt gebed: Een les om anderen te begrijpen

«En Hij ging tot zijn discipelen en Hij vond hen slapende...» (Lucas 22:45).

Jezus had het gebed hard nodig tijdens die lange nacht; het was een vitaal wapen in een context van felle geestelijke strijd. Daarom zoekt Hij de steun van drie geliefde discipelen, die Hem al in andere bijzondere situaties hadden vergezeld, en smeekt Hij hen: «blijft hier en waakt met Mij» (Mat. 26:38).

Hij vraagt om iets ogenschijnlijk eenvoudigs: gezelschap en gebed. Jezus moest als man de nabijheid en steun voelen van dierbaren in het uur van beproeving. Echter, de discipelen -overmand door vermoeidheid- vallen in slaap en niet één, maar drie keer! (Mat. 26:44-45). De zijnen hebben Hem opnieuw in de steek gelaten; Judas had Hem slechts een paar uur eerder verraden, Petrus zou Hem spoedig verloochenen en tussendoor nog een ervaring van frustratie en eenzaamheid op het meest noodzakelijke moment, afkomstig van degenen die Hij het meest vertrouwde.

Hoe reageert Jezus? Op geen enkel moment zien we Hem geïrriteerd door de zwakheid van de Zijnen, hen de schuld gevend of berispelend voor hun herhaalde onvermogen om met Hem de wacht te houden in dit kritieke uur. We zouden allemaal in soortgelijke omstandigheden zijn gedreven door woede. Verre van dat antwoordt de Meester met woorden van begrip en zonder verwijt: «Waart gijlieden zo weinig bij machte één uur met Mij te waken?... de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak» (Mat. 26:40-41).

Wat een meesterlijke les in empathie! Jezus was zich bewust van de vermoeidheid van de apostelen vanwege de intensiteit van de voorgaande uren, zo vol van gebeurtenissen. Hij begrijpt dat ze emotioneel en fysiek uitgeput zijn. Jezus richt zich niet op Zijn eigen behoefte -om zich gesteund te voelen- maar op hun zwakheid en behoefte.

In Getsemane toont Jezus tegelijkertijd grote **kracht** (in het vuur van de beproeving) en groot **begrip** (naar de apostelen). We kenden beide deugden al van Zijn bediening. Wat hier uniek is, is dat beide tot uiting komen in momenten van de zwaarste beproeving, aan de poorten van marteling. Geen omstandigheid, geen persoon, niets en niemand was in staat Zijn liefde en goedheid te veranderen. Van Christus kan zeker worden gezegd dat Hij «lankmoedig en groot van goedertierenheid» (Ps. 145:8) was.

Een modelgebed: les over onderwerping

«Hij wierp Zich ter aarde en bad, dat, indien het mogelijk ware, die ure aan Hem zou voorbijgaan» (Marcus 14:35).

Als we van het mislukte gebed van de apostelen de eerste les leren, dan laat

het gebed van Jezus ons nog een gedenkwaardige les achter, een voorbeeld van onderwerping en acceptatie van de wil van de Vader.

Het is een modelgebed voor zijn inhoud en voor zijn vorm. We ontdekken er een volmaakte echo van onze eigen geestelijke worstelingen in, en het stimuleert ons om het voorbeeld van de Meester na te volgen in ons “kleine Getsemane”. Jezus moest er toe komen de dreigende marteling te **accepteren**. Accepteren is echter niet iets automatisch; echte acceptatie is een moeilijk proces met verschillende stappen:

- **Worstelen.** *«Hij zeide: Abba, Vader, alles is U mogelijk, neem deze beker van Mij weg»* (Mar. 14:36). Jezus vecht in gebed omdat Hij als mens dezelfde reactie heeft als ieder van ons: Hij probeert die fysieke en morele kwelling te vermijden, Hij probeert dingen te veranderen. Het is de legitieme en natuurlijke fase van de strijd tegen elk lijden. De apostel Paulus bad ook intensief dat God zijn doorn zou wegnemen (2 Kor. 12:7-10).
- **Vurige intensiteit.** *«Onder sterk geroep en tranen»*. De schrijver van Hebreeën beschrijft voor ons, met harde realisme, de emotionele intensiteit van Jezus' biddende strijd met de Vader: *«Terwijl Hij hier op aarde was, heeft Christus onder tranen geroepen tot God, die Hem van de dood kon redden. God verhoorde zijn gebeden, omdat Hij Zich aan Gods wil onderwierp»* (Heb. 5:7 HTB).
- **Volledige bereidheid tot gehoorzaamheid.** *«Doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede!»* (Luc. 22:42). Het is belangrijk op te merken hoe Jezus Zijn gebed beëindigt: *«Doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt»* (Mat. 26:39). De strijd om dingen te veranderen en het vurige gebed daaromtrent moeten altijd gepaard gaan met onderwerping aan de wil van God, hoe mysterieus en duister het op het eerste gezicht ook mag lijken.

Christus' onderwerping aan de wil van de Vader was vanaf het begin van Zijn leven op aarde totaal. Het lied van Filippenzen 2 beschrijft het voor ons in deze woorden: *«...heeft Hij Zich vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de dood des kruises»* (Fil. 2:8).

Een noodzakelijke antwoord: voorziening van nieuwe krachten

De roep en tranen van Jezus bleven niet onbeantwoord. De Vader zag Zijn pijn en hoorde Zijn roep. Op het eerste gezicht zijn we verrast door de uitspraak dat *«God Zijn gebeden verhoorde, omdat Hij Zich aan Gods wil onderwierp»* (Heb. 5:7). In welke zin werden Zijn gebeden verhoord? God spaarde Hem niet van de dood. Christus moest door de bittere pil van het kruis.

Vanuit ons menselijk perspectief zou “verhoord worden” een bevestigend

antwoord op Zijn verzoek moeten inhouden, dat wil zeggen, Hem van het kruis verlossen. Maar we weten dat dit niet het geval was. God hoorde Hem in de zin dat Hij een engel uit de Hemel stuurde om Hem kracht te geven. In het verhaal van Lucas, is de oorzaak-en-gevolg relatie heel duidelijk tussen het verzoek van Jezus -«Vader, indien Gij wilt, neem deze beker van Mij weg»- en de onmiddellijke reactie van de Vader: **«En Hem verscheen een engel uit de Hemel om Hem kracht te geven»** (Luc. 22:42-43).

Laten we ook eens kijken naar het moment waarop dit gebeurde. Volgens Lucas was het net voor het zweten van bloeddruuppels, dat wil zeggen, toen het lijden maximaal was en de geestelijke strijd hevig, op de grens van Zijn kracht, Jezus ontving wat Hij het meest nodig had, nieuwe kracht. Wat een geweldige les, ook voor ons: God verlost ons niet altijd van de beproeving, maar Hij zal ons altijd op het juiste moment, de juiste middelen geven om de beproeving het hoofd te bieden (1 Kor. 10:13).

Christus kwam als overwinnaar uit de strijd in Getsemane. Uren later zegevierde Hij aan het kruis. Zijn overwinning geeft ons de genade die ons redt en sterkt in de zwakheid van onze “kleine Getsemanes”. «Laten wij dan met vrijmoedigheid naderen tot de troon van de genade, opdat wij barmhartigheid verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden op het juiste tijdstip» (Heb. 4:16 HSV).

Gebied: *Heer, dank U omdat U die donkere nacht in Getsemane Uw gelaat niet verborg, maar het eerder als keisteen maakte (Jes. 50:7). Dank u voor Uw moed, Uw toewijding en Uw barmhartigheid, omdat U het voor ons deed. Onze harten zwellen van dankbaarheid in het aangezicht van zoveel lijden en zoveel liefde. Bedankt voor het kruis. We vragen U, Heer, om ons te helpen elke dag meer van U te houden. En help ons tegelijkertijd om onze beproevingen het hoofd te bieden zoals U dat deed. Amen.*

Dr. Pablo Martínez

Dr. Pablo Martínez is psychiater en werkt momenteel in een privépraktijk in Barcelona (Meer informatie: [Medicine of the Person](https://christian-thought.org/nl/)). Hij vervult een gewaardeerde bediening als spreker en leraar in veel Europese landen over onderwerpen als “denken en geloof”, “de therapeutische waarde van het evangelie in emotionele problemen” of “zorg voor jezelf”. Zijn boeken over dergelijke kwesties zijn vertaald in 16 talen. Hij doceert pastoraaltheologie en ook zijn bediening als bijbelleraar wordt zeer gewaardeerd. Hij is erevoorzitter van de Grupos Biblicos Universitarios (GBU - IFES) in Spanje.

*Copyright © 2022, Dr. Pablo Martínez
Integrale reproductie, zonder wijzigingen, van dit artikel is toegestaan
wanneer de naam van de auteur en de bron worden vermeld
(<https://christian-thought.org/nl/>)*